

GAZETA

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XVIII
Nr. 860
Vineri 12 august
1966
8 pag. 25 bani.

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

DRUMURI ÎN LUMEA STRĂBUNILOR

Un profesor și fascinația relievelor arheologice • Cărusel de milenii
• Drama de la Novum Forum • Sub zidurile cetății strămoșești

Moment din spectacolul prezentat de reprezentanții regiunii Maramureș

NESTEMATELE ARTEI POPULARE

În Capitală, pe litoral și în stațiunile de pe Valea Prahovei s-a desfășurat, între 31 iulie și 7 august, sărbătoarea anuală a artei populare. Zecile de mii de oameni ai muncii care au asistat la spectacolele prezentate cu acest prilej au trăit adevărate serii de încântare.

Cu o umitoare sensibilitate artistică au interpretat creatorii artei populare fermecătoarele „jocuri argeșene”, suite de dansuri de pe meleagurile suveșene sau din „Țara de Jos”, de pe Mureș sau din Țara Crișurilor, jocurile oltenesii sau „Dansul felelor de la Căpâlna”, adevărate născuțe ale jocului popular. Păstrate cu grijă de-a lungul veacurilor, obiceiurile de nuntă maramureșene — „jocuri de muieni și baci, / mostenite de la Daci” — au adus în prezent tradiția transmisă din străbuni. La un fermecat, de asemenea, puternic pe spectatori creațiile făturite de popor în anii construcției socialiste, vibrante prin mesajul lor nou, cîntecele și dansurile care slăvesc viața fericită făurită în patria noastră socialistă, sub conducerea Partidului Comunist Român.

Frumusețea și bogăția costumelor din regiunea Crișurilor, din Argeș, din Maramureș, de pe valea Bistriței nu pot fi redată în cuvinte, oricât de meșteșugit le-ai alege. Variat în colorit, în îmbinarea neașteptată a motivelor, portul vâdește, în același timp, fondul comun al tradiției noastre populare. Aceeși pălărie mică, cu borul îngust, o ață și la feciorii mușceleni! ca și la oșenii, la cei de pe Valea Gurghiuului sau de la Nășăud. Cu toții poartă același chimar lat ornamentat geometric cu mărgeluțe. Pînă astăzi s-au păstrat unele negrăit de frumoase elemente vestimentare străvechi, cum sînt motivele circulare de pe cămășile felelor din Uileacul Bălușului sau gaciile maramureșenilor.

Solii artei populare pe care i-am admirat în timpul Festivalului cîntecului, dansului și portului popular sînt cei mai buni dintre zecile de mii de artiști amatori. Formații la cîminele culturale săleșii sau la casele de cultură, ei au avut în învățatori și profesori neobosiți și entuziaști îndrumători. Aproape că nu există formație artistică în care să nu găsești oameni ai școlii, participanți activi la realizarea repertoriului, la instruirea interpretelor populari. Profesorul Leonte Socaci se poate mîndri pe drept cuvînt cu realizările Ansamblului folcloric al regiunii Argeș. Ca și el, s-au devotat cu dragoste promovării artei noastre populare profesorii Ilie Băbăluș, de la Școala generală din Monor-Reghin, Ioan Benke din Tg. Mureș, Ioan Meseșan de la Școala generală din Giurtelec Șimleu, frații Grigore Torz și Ioan Torz din Țirșoț-Oaș, învățătorii Stana Biriș și Teodor Biriș de la Școala generală din Căpîlna de Jos-Tîrnăveni și nenunțarea alții ca ei. Contribuția cadrelor didactice la alcătuirea ansamblurilor folclorice, la dezvoltarea activității lor, la realizarea altor manifestări de cultură constituie expresia dragostei lor pentru arta noastră populară, pentru tradițiile ei.

TRAIAN ISPAS

INSTANTANEE DE VACANȚĂ

În aceste luni de vară, mii și mii de copii au pornit în drumuri ca să vadă cu ochii lor frumusețile și bogățiile patriei, să-și cunoască realizările și oame-nii.

Întă, pe băncile unui parc din Capitală, un mare grup de elevi de la școlile nr. 1, nr. 2 și nr. 3 din Urziceni. Porniți spre Virtejul-Shagov, au poposit aici, în umbră. În mijlocul lor, profesorul Emilian Roibu, conducătorul lotului, împreună cu alte cadre didactice, veghează ca totul să se desfășoare în ordine, cu disciplină și voie bună.

Într-o sală de așteptare a Gării de Nord, special amenajată pentru copii, alt grup de pionieri și scolare. Frumos îmbrăcați, curași, bine conduși. Sînt elevii ai Școlii generale din comuna Radu Negru-Cămrăși. În fruntea lor, profesorul Ilie Gheorghie. Fac o excursie în circuit prin toată țara. Locurile de popas, traseul, totul este cunoscut în amănunțime de

membrii „expediției”. Nici o neliniște, nici o frămîntare de pri-sos.

Bine organizată este și excursia școlarilor din raionul Oradea, condusă de profesorii Alexandru Ierca și Pavel Stoia. O atmosferă plăcută, destinsă, fără dezordine și acte de indisciplină. De ce? Pentru că cei care au

sarcina de a conduce excursia știu bine ceea ce trebuie făcut în cursul ei.

Dar... iată că nu scăpăm nici acum de neajăstul „daru”. 187 de elevi de la Liceul nr. 1 din Constanța se află pe peron, gata să se urce în tren. Conducătorul lor, profesorul Ion Crineanu, mai trebuie o dată în revistă

„strupa”. Dar unde este una dintre pri-jesoare? Apare în ultima secundă dinaintea plecării trenului, cu două plase doldora și cu sufletul la gură. Nu știe oare că achizițiile personale nu pot constitui

F. BUGA

(Continuare în pag. a 4-a)

La vreo zece kilometri dincolo de orașul Ploiești, în vecinătatea comunei Țirșorul Vechi, s-a deschis cu mai mulți ani în urmă, sub auspiciile Institutului de cercetări arheologice, un vast șantier arheologic. Vizitînd acum câteva zile aceste locuri, am întîlnit, lucrînd alături de cei care încearcă să reconstruiască viața veacurilor din relicve și oseminte păstrate în fărîna, pe unul dintre cei mai cunoscuți doscăli de istorie ai orașului Ploiești, profesorul emerit Nicolae Simache. Dacă pentru colegii săi răgazul acestor zile de vacanță este dăruit momentelor de recreere în leagănil apelor înșufinate ale mării sau în aerul ozonat al înălțimilor montane, pentru profesorul Simache fiecare vară aduce cu sine prilejul unei noi și pasionante călătorii în lumea de taină a veacurilor sedimentate strat peste strat pe meleagurile din preajma Țirșorului Vechi.

Alături de acest bărbat înalt care, în poziția virștei marcate de parul alb, este drept și agil ca un tînar, te simți în secolul de aur al cercetărilor de farmecul fascinantelor sale călătorii. Pornim împreună pe unul din acele drumuri pe care, cu viteza gîndului, poți parcurge milenii, oprimînd-te aici ca să admiri un ciob de ceramică smălțuită în culori ce și-au păstrat încă pînă astăzi strălucirea sau linia fină, pretîng curbată a unei anfore, dincolo topografia unei așezări romane sau urmele unei splendide frize care a împodobit cîndva o mănăstire.

O așchie, o piatră cioplită sub forma unei toporiști și, ca la semnalul unei baghete magice, milenii alunecă vertiginos înapoi, pe roata timpului. Sîntem în epoca aceea învîlăită în ceață cînd omenirea se naște luminată de primele fulgere ale gîndirii. Aici au trăit și au învîlăit alfabetul muncii strămoși ai strămoșilor strămoșilor noștri.

Profesorul Simache începe să ne povestească dintr-o mină în alta, cîteva pietre și cioburi care aduc pînă la noi, din negura vîrurilor, ecoul unui mesaj îndepărtat. Silexuri izolate din epoca paleolitică, resturi ceramice din neolitic, piese din cea mai veche cultură neolitică descoperite pentru prima oară în Muntenia... Pășim împreună printre șanturile săpate de arheologi, prin valea terboasă care se întinde de o parte și de alta a râului Țirșor. Undeva, în depărtare, se vede umbra întunecată a Codrului Vlădiei. De partea cealaltă se in-

tinde, în unduirea domoale, curba fumurie a dealurilor. Profesorul Simache este un entuziast ce pare să încerce zilnic noi emoții în fața acestor minuni care îi sînt de mult cunoscute. În vreme ce înainteză urcînd și coborînd peste dîmburi, printre ruine, pietre și terburii, vorbește cu entuziasm mereu proaspăt.

— Avem aici numeroase elemente care atestă permanența populației geto-dacice pe teritoriul Munteniei din cele mai vechi timpuri.

Se oprește în fața șanțurilor care scot la iveală lespede cu lespede, piesele unei uriașe așezări romane.

— Un castellum, spun unii, poate un castru; dimensiunile care încep să se contureze ne împing spre cea de a doua ipoteză. Esențial este că săpăturile pe care le-am efectuat au scos la iveală cărămizi cu inscripția legiunii a XI-a Claudia Pia Fidelis.

Ne aflăm — continuă profesorul — la încrucișarea a multe momente istorice. Aceste urme de așezare romană sînt poate de prin anii 101—106, silexurile ne vin din urmă cu zece-cincisprezece milenii sau mai mult, pisanile se leagă de istoria evului mediu.

— Undeva, la cîteva sute de metri depărtare de locul castrului, se întinde un cimitir cu aproximativ 800 de morminte, apărut după retragerea stăpînirii romane, în secolele III—IV.

— Cercetînd cimitirul — ne spune profesorul — am descoperit că cele mai multe din mormintele lui sînt morminte de incinerare. Cum incinerarea era ritul funerar al populației geto-dacice romanizate, aceste morminte atestă că cimitirul aparținea unei asemenea populații, în curs de creștinizare. Alături de urnele care păstrează rămășițele lor se găsesc vase și ofrande, materiale de rit. Au fost descoperite și unele morminte de origine sarmată, recunoscute după faptul că cei îngropați aici au mîrgelile depuse la picioare. În același cimitir am descoperit și mormintul unei căpetenii avarice din secolul VII, înmormîntată împreună cu spada, cu caiul și cu armura. Scheletul are un braț tăiat, ceea ce ne face să presupunem că această căpetenie a murit pe cîmpul de luptă.

Trecînd pe un podet, peste apa Țirșorului, profesorul ne arată urmele unei așezări autohtone de deosebită însemnătate.

— Săpăturile efectuate aici au scos la iveală bordeie din secolele V—VII, ceramică de tip provincial roman băștină, dovadă peremptorie a prezenței pe aceste locuri, în perioada respectivă, a populației autohtone. Am descoperit, de asemenea, elemente de cultură Protodridu și Dridu, din secolele IX—X, prima cultură a poporului român deja format.

— Si astfel, trecînd din epocă în epocă, ne apropiem de timpurile cele mai recente. Urmînd firul cronologic al istoriei, după reperiile descoperite aici de către profesorul care lucrează alături de arheologi, am ajuns la o așezare medievală.

Ruinele bisericii medievale din Țirșor, înălțată în secolul al XVI-lea

OCT. BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

PRIMUL AN ȘCOLAR IN LICEELE DE SPECIALITATE

Dezvoltarea continuă a economiei și culturii noastre naționale, instalațiile tot mai complexe, cu un grad de automatizare din ce în ce mai ridicat, cu care este dotată industria noastră, accentuarea necesităților muncii agricole, perfecționarea mijloacelor tehnice din toate sectoarele de activitate necesită specialiști de nivel mediu în măsură să le utilizeze la întreaga lor capacitate și în condiții corespunzătoare. Acestei cerințe îi răspund liceele

de specialitate, a căror înființare a fost prevăzută în Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. Înființarea liceelor de specialitate se inserie în același timp și pe linia tradiției școlii românești, continuînd și ridicînd pe o treaptă mai înaltă activitatea unor școli cu orientare realistă practică de la început, din prima jumătate a secolului trecut.

Conceptele astfel încip pe durata celor 4—5 ani de școlarizare să asigure absolvenților lor, pe lîngă însușirea în bune condiții a unei profesii, și temeinice cunoștințe de cultură generală la nivelul liceului, aceste noi școli răspund din plin dorinței justificate de afirmare a tineretului patriei noastre. Așa se explică faptul că, întelegînd pe deplin scopul liceelor de specialitate, numeroși absolvenți cu bună pregătire ai școlii generale s-au îndreptat spre ele. Ca urmare, la concursul de admitere în aceste licee, ținut în luna iulie a.c. pentru ocuparea celor 14.965 locuri rezervate acestei sesiuni, au concurat 11.644 candidați, ceea ce arată convingător marelui interes cu care a fost primită înființarea acestor noi tip de școli.

De asemenea, este semnificativ faptul că printre candidații prezenți la liceele agricole și economice au fost numeroase fete, în special din mediul sătesc. Se prevede o mare afliuență de candidați și la sesiunea din toamnă a concursului de admitere în liceele de specialitate, care va avea loc

între 1—7 septembrie a.c., pentru ocuparea locurilor rezervate special, precum și a celor create ulterior, la cererea unor ministere, a unor organe centrale ale administrației de stat și a unor sfaturi populare regionale.

Planuri de învățămînt legate de cerințele concrete

Pentru a asigura de la început condiții cât mai bune de funcționare a liceelor de specialitate, Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu factorii interesați, s-au preocupat îndeaproape atît de conținutul procesului de învățămînt, cît și de baza materială necesară. În urma unei largi consultări cu personalul didactic, cu ministerele și cu alte organe centrale, cu specialiștii din producție, din institutele de proiectare și cercetare, Ministerul Învățămîntului a definitivat planurile de învățămînt pentru cele 53 de specialități ce vor fi studiate în aceste licee. Planurile de învățămînt prevăd un volum de cunoștințe de cultură generală corespunzător celor din liceele teoretice, eliminînd unele repetări sau unele elemente ne-

Lector ing. M. DOROBANȚU
director în Ministerul
Învățămîntului
(Continuare în pag. a 4-a)

REPERE SOCIOLOGICE în relațiile extrașcolare

Presă acordă în ultimul timp un spațiu tot mai larg opiniilor și dezbatelor despre educația tineretului. Este semnificativ că unele teme ca acestea privind integrarea armonioasă a tineretului școlar în viața socială, orientarea profesională, valoarea educativă a mediului social revin mereu în actualitate. În acest context opiniile sunt variate, corespunzătoare opțiilor științifice exprimate: psihologice, pedagogice și, tot mai frecvent, sociologice. Pe această din urmă direcție articolul „Sociologia procesului de învățământ” de H. H. Stahl („Gazeta învățământului”, nr. 859 din 29 iulie 1966), ridică unele probleme care merita o atenție sporită și invită la discuții ample.

Ne gândim, de pildă, la o latură a vieții elevilor mai puțin avută în vedere până acum, dar nu mai puțin importantă pentru formarea lor multilaterală: aceea a relațiilor sociale pe care le stabilesc în afara cadrului strict al procesului de învățământ. Bogate și complexe, aceste relații se încheagă, unele, relativ organizat — prin participarea la activitatea instituțiilor extrașcolare, altele relativ spontan — prin asocierile „grupe informale” ale elevilor, colective fluctuante, mai puțin controlate și supravegheate de ochiul atent al educatorilor. O serie de investigații pe care le-am întreprins asupra acestui domeniu (la Liceul nr. 1 „I. L. Caragiale” din Ploiești și la unele licee din București) ne permit să avansăm o serie de constatări. Considerând școala ca principala instituție cu rol educativ, avem în același timp în vedere și rolul formativ al factorilor extrașcolari.

Relațiile elevilor cu instituțiile culturale-educative ne prezintă un tablou extrem de complex, în cadrul căruia distingem însă unele note dominante. În primul rând, frecvența destul de scăzută a unor astfel de relații. Faptul se explică, printre altele, și prin cadrul nu întotdeauna pe deplin corespunzător pe care unele instituții extrașcolare (case de cultură, cluburi, teatre, asociații sportive etc.) îl oferă preferențelor, pasiunilor, intereselor de cunoaștere ale elevilor.

Studiile de sociologie a educației acordă o atenție notabilă tipologiei și dispunerii sociale a acestor instituții. Sistem de părere că, în ce privește primul aspect, în cadrul instituțiilor culturale-educative se pot crea sectoare de activitate destinate în special tineretului școlar, cu toată gama de forme și mijloace de activitate necesare. Avem aici în vedere nu numai opiniile exprimate de aproximativ 750 de elevi chestionați de noi, ci și rezultatele analizei întreprinse asupra indicatorilor participării lor efective la activități extrașcolare. Privitor la dispunerea socială a instituțiilor extrașcolare, aceasta se realizează în funcție de câteva criterii obiective, între care trebuie inclus neapărat și cel al densității populației școlare.

Acolo unde „aglomerările” școlare sunt evidente, cu precădere în marile centre industriale mai vechi, precum și în noile orașe apărute în apropierea unor mari obiective industriale mai recente, se simte nevoia unei așezări mai judicioase a sistemului de instituții extrașcolare, astfel încât acestea să poată antrena mase cât mai mari de elevi. De altfel, în numeroase țări, studiile privind structura și dispunerea instituțiilor extrașcolare merg pe

linia îmbinării criteriilor teritoriale-administrative cu cele ale densității populației școlare.

Cercetările de sociologie a educației au în vedere, desigur, și alte aspecte, care sînt tot mai mult luate în considerare și în practica educativă: volumul și cantitatea comunicațiilor culturale de masă în raport cu instituțiile extrașcolare, structura socio-profesională a mediului de viață al elevilor, tipul și calitatea de activist cultural în raport cu nevoile educative, mijloacele și metodele de influențare educativă în mediul social, amploarea și brăsurările opiniei educative a cetățenilor, rolul și răspunderile educatorilor ale adulților în raport cu lumea spirituală a tinerei generații etc. Dacă cercetările noastre indică, în genere, existența unui „tonus educativ” pozitiv în instituțiile extrașcolare, nu-i mai puțin adevărat că sînt încă numeroase posibilități pentru așezarea mai judicioasă a educației realizate în afara școlii, cu sprijinul numeroaselor instituții culturale-educative care concurează la acesta.

Ne referem, mai înainte, și la un alt domeniu al relațiilor extrașcolare ale elevilor: acela concretizat în grupările lor spontane, constituite, în cele mai multe cazuri, din elevi de vîrstă apropiată, cărora li se adaugă, uneori, și unii adulți. Ne aflăm, în această privință, în fața unor fenomene interesante și complexe al vieții adolescenților, caracterizate printr-o pronunțată labilitate. În cadrul acestor grupuri se acumulează în mare măsură experiența de viață, calitate nelindoielnă importantă pentru integrarea socială a tineretului școlar. Conținutul comunicațiilor intra și intergrupale ale elevilor scapă, deocamdată, preocupărilor continue ale educatorilor. Vrem să arătăm aici că, dacă mediul educativ socialist determină o direcționare pozitivă a relațiilor personale ale elevilor, unele situații educative caracterizate ca „problematic”, „dificile”, își găsesc un izvor și în sfera acestor „grupe informale” care au preocupări minore, de natură să nu ofere un câștig real procesului de formare a unor personalități multilaterale dezvoltate. Faptele arată că asemenea grupări apar cu precădere acolo unde influența educativă a mediului instituțional, organizat, este mai slabă și nu răspunde pe deplin exigențelor în creștere ale vîrstii adolescenței, „vîrstă numită undeva, sugestiv, a „prematunității”. O analiză cantitativă întreprinsă pe esanțione largi, reprezentative, ne arată că grupările spontane sînt mai puțin numeroase decît cele prilejuite de elevii de contact cu instituțiile culturale-educative. Faptul, menționabil, nu poate duce însă la neglijarea acestor grupări. Cunoașterea și influențarea lor revine în deosebi cadrelor didactice, cu sprijinul părinților.

Acestui „front educativ” care, organizat riguros, își dovedește cu prisosință puterea, i se adaugă și un altul: acela al opiniei publice educative, al poziției responsabile de pe care tot mai mulți cetățeni privesc educația tineretului. Un dezerat unanim recunoscut se impune în acest sens: acela al intensificării propagandei pedagogice în rîndul cetățenilor, evidențiindu-se răspunderea social-educativă care le revine în relațiile lor cu tineretul școlar. Sondajele de opinie arată că nu la toți adulții sînt prezente priceperile și tactul de a-și exercita influența

educativă. Se impune, deci, ca una din direcțiile principale ale îndrumării pedagogice să fie cea metodică. Este o cerință care, avînd în vedere amploarea și complexitatea problemelor educative, importanța socială a educației în genere, nu numai că nu poate scăpa atenției, ci trebuie satisfăcută la un nivel calitativ tot mai înalt.

Grupările spontane ale elevilor tind, de regulă, să se integreze în structuri sociale mai largi, în cadrul organizat instituțional al activității extrașcolare. Această tendință este, evident, pozitivă; cunoscută și stimulată cu tact și la momentul cel mai potrivit, ea conduce la situații de viață cu valoare educativă sporită. Depinde însă în mare măsură și de conținutul și atractivitatea activităților educative organizate în afara școlii ca această tendință să se realizeze pînă la capăt.

De regulă, grupările spontane se constituie în jurul unei persoane centrale care se impune, persoană care în acest context are funcția de „leader”. Conducătorii — în această accepțiune — sînt de obicei elevii cei mai stimati, colegii de clasă sau de școală cu „statutul social” cel mai ridicat. Atragerea colectivelor spontane la o activitate educativă depinde în bună măsură de reacția „leader”-ului la influențele exercitate în acest sens. Cunoașterea structurii colectivelor spontane, a tendințelor lor, pentru a fi influențate cu operativitate și câștig educativ optim este, așadar, deosebit de importantă.

O sferă de realizare relativ largă o cunoște relațiile adolescenților cu adulții. Acestea au, evident, o funcție educativă de loc de neglijat; ele prilejuiesc nu numai transmiterea către tinăra generație a unei experiențe de viață, ci constituie și un cadru de creare a unei experiențe noi. De obicei controlate de către părinți, legăturile adolescenților cu adulții sînt în mare măsură — așa cum am constatat în cercetarea noastră — și legături de rudenie. Faptul merită a fi reținut pentru că, fiind în esență pozitiv, poate avea și o altă latură, mai puțin de dorit — anume, ca elevii să-și rezume relațiile doar la cadrul familial. Să tindă astfel prea puțin spre cunoașterea mediului extrafamilial, a vieții și preocupărilor celor din jur.

Adolescenții, cu deosebita lor receptivitate la tot ceea ce li înconjoară, dormici de „a cunoaște viața”, tind să stabilească numeroase relații cu maturii, se informează pe căi variate (presă, film, literatură, relații ale prietenilor etc.) despre viața oamenilor muncii de pe tot cuprinsul țării. De altfel, această concluzie este atestată și de faptul că dispunerea socială a relațiilor elevilor cu adulții este armonioasă, nu cunoaște criterii înguste ca poziția socială a partenerului, situația lui economică etc.

Desigur că în sfera problemelor de sociologie a educației se includ mult mai multe aspecte decît ne-am propus să surprindem aici. Ne-am restrins doar la câteva considerații asupra relațiilor sociale ale elevilor în afara școlii, relații al căror rol în integrarea socială a tineretului școlar intră tot mai mult în atenția specialiștilor.

ACULIN CAZACU
cercetător la Institutul de Științe Pedagogice

Activități horticoale

NOI APARATE DIDACTICE

Sprijinind eforturile îndreptate spre întărirea caracterului științific al predării, ser modernizării continue a conținutului lecțiilor, materialele didactice noi, puse în măsură tot mai largă la dispoziția școlilor, îngăduie profesorilor de specialitate de a demonstra, printr-o gamă bogată de experiențe, principii, legi și fenomene ale științei contemporane.

Un asemenea material didactic nou, care se va afla în licee în anul școlar ce începe în curînd, este aparatul pentru producerea și studiul undelor electromagnetice de înaltă frecvență (micro-undelor). Aparatul — de fapt o trusă — este format din generatorul de microunde, circuitul oscilant, un dipol vertical, o spiră de cuplaj pentru linia rezonantă, un dipol circular pentru recepție, becuri de control, ecrane.

Cu ajutorul lui se vor putea demonstra: propagarea undelor herziene de-a lungul liniei rezonante, măsurarea lungimii de undă, propagarea undelor în spațiu, punerea în evidență a efectului de directivitate al dipolului circular de recepție, influența mediului asupra propagării undelor herziene și reflexia și refracția undelor electromagnetice.

Printre materialele didactice noi se numără și trusa pentru experiențe de electromagnetism, care se va produce în două variante — una pentru școlile generale și alta pentru licee. Trusa destinată școlilor generale cuprinde magnetii, ace magnetice, bobine pentru inducție electromagnetică, un dispozitiv

pentru demonstrarea forțelor electromagnetice, un cadru mobil în cîmp magnetic, un cadru Oerstedt, solenoid, stativ, conductor, întrerupătoare și alte accesorii. Cu ajutorul ei se poate realiza o gamă întreagă de experiențe, cum sînt de pildă, punerea în evidență a cîmpurilor magnetice în jurul unei spirale, al unui solenoid etc. demonstrarea legii lui Lenz, demonstrarea principiilor de funcționare a mașinilor electrice, a aparatelor de măsurat electrice, a transformatoarelor, a macaralelor electromagnetice.

Trusa pentru experiențe de electromagnetism destinată liceelor conține în plus un pendul pentru demonstrarea curentului Foucault, un model de contor electric pentru curent alternativ, un dispozitiv pentru demonstrarea punctului Curie și altele.

Cu ajutorul lui se vor putea demonstra: propagarea undelor herziene de-a lungul liniei rezonante, măsurarea lungimii de undă, propagarea undelor în spațiu, punerea în evidență a efectului de directivitate al dipolului circular de recepție, influența mediului asupra propagării undelor herziene și reflexia și refracția undelor electromagnetice.

Printre materialele didactice noi se numără și trusa pentru experiențe de electromagnetism, care se va produce în două variante — una pentru școlile generale și alta pentru licee. Trusa destinată școlilor generale cuprinde magnetii, ace magnetice, bobine pentru inducție electromagnetică, un dispozitiv

Mărturii valoroase ale trecutului școlii românești

Colectiile Muzeului pedagogic s-au îmbogățit recent cu noi mărturii de preț legate de trecutul școlii noastre. Printre acestea se numără o serie de valoroase materiale privind contribuția scriitorului Al. I. Odobescu, în colaborare cu pedagogul V. Gr. Borgovan, la dezvoltarea literaturii didactice românești. După cum se știe, colaborarea dintre Al. I. Odobescu și V. Gr. Borgovan a dus la alcătuirea unor manuale didactice pentru cursul primar, ca „Noul abecedar. Partea I și II” (Buc. 1900), „Carte de cifre pentru clasa II primară urbană” (Buc. 1901—1902), „Exerciții de compuneri și gramatică pentru clasa III primară urbană” (Buc. 1904).

Muzeul a achiziționat recent fragmente din manuscrisul pentru abecedar al lui Al. I. Odobescu, alcătuit în anii 1892—1895, precum și 12 scrisori ale lui Al. I. Odobescu către V. Gr. Borgovan. În scrisorile din 3.III.1893 se face referire la lecțiile model de istorie (linite de V. Gr. Borgovan la școala de aplicare de pe lângă Școala normală din București; în cea din 18.IV.1894, Odobescu menționează că a revizuit textul gramaticii și că are unele neregularități ce impun a discuta mai larg; la 19.VIII.1895 îi propune lui V. Gr. Borgovan un proiect mai larg de colaborare pentru alcătuirea unui elcu complet de cărți de cifre și gramatică pentru învățământul primar.

Muzeul pedagogic posedă, de asemenea, importante materiale cu privire la viața și activitatea lui V. Gr. Borgovan, pedagog cu o rodnică activitate pe întregul școlii și pedagogul românesc. Se află astfel, aici, câteva certificate originale care amintesc despre anul școlarității lui V. Gr. Borgovan la Năsăud, Viena, Budapesta și Oradea, ca și unele dintr-un număr de altele care atestă activitatea sa ca elev „preparator” la școala din Năsăud, ordine de

numire în învățământ care arată că în perioada 1886—1901 a funcționat ca profesor la Școala normală de Institutul din București și ca profesor și director la Școala normală din Birlad. Un cule de noție pentru lecțiile de metodică întocmite de către V. Gr. Borgovan la Școala normală din București, în anii 1894—1895, ca și cursul de pedagogie predat tot acolo, ne înălțează melodia sa de lucru, bibliografia folosită, dovedesc conștiințozitatea lui profesională, bogala lui informație pedagogică. Găsim, de asemenea la muzeu manuscrisele a două abecedare alcătuite de V. Gr. Borgovan în anii 1908—1908, manuale de aritmetică și geometrie pentru școlile primare elaborate de el, manuale la care a colaborat, precum și lucrări proprii de literatură pedagogică — „Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv” (Gherla, 1885), „Metodica științelor matematice în școala primară pentru normalii” (Buc. 1889), „Încercări în psihologia și în logica intuitivă” (Buc. 1893), „Istoria pedagogiei” (Buc. 1897), „Didactica pentru normalii”, „seminariile și învățările” (Buc. 1922). Muzeul a dobîndit manuscrisul lucrării „Inel, Educația noastră un bun copil, Carte pentru părinți și alți educatori”, elcu de articole „Scrieri pedagogice”, apărute în „Poate școlară” în perioada 1903—1912, scrisori primite de V. Gr. Borgovan de la foștii săi elevi, adresa Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice din 15.VII.1899, prin care li se face cunoscut conferința mediei „Răspătă muncii pentru învățământul primar” etc. O parte din aceste materiale sînt expuse în vitrina din holul Bibliotecii Centrale pedagogice și stau la dispoziția tuturor celor interesați în probleme de istoria învățământului și pedagogiei românești.

I. TAIBAN

Școlari români din Orșova în ziua de 18 iulie 1837. Desenul este realizat „după natură” de Auguste Raffet și publicat într-un album de călătorie

MONOGRAFIILE ȘCOLARE

Țara noastră se mîndrește cu multe instituții școlare care au un trecut bogat în realizări, demn de a fi citi mai larg cunoscut. De pildă, școlile create în orașele Țării Românești și ale Moldovei după 1831, cînd a fost recunoscută limba română ca limbă de predare și s-a realizat actul învățământului național, școlile românești de la Blaj, Arad, Beiuș, Brașov și Năsăud, întemeiate între anii 1750—1863, ca și numeroase alte școli au jucat un rol covârșitor în dezvoltarea culturii noastre naționale, au fost factori de seamă ai progresului înfăptuit în societatea românească.

Istoria învățământului nostru se sprijină astăzi pe o bogată literatură de monografii școlare. Privite în ansamblu lor, aceste monografii ne dezvăluie condițiile social-politice în care au luat ființă școlile pe care le descriu, încercuțurile lor, treptata lor înflorire, vicisitudinile activităților lor, tradițiile progresiste statornicite în cursul anilor, în sfîrșit, strădania colectivă a celor ce au lucrat în cadrul lor. Alcătuite în general de oameni competenți, pe baza documentelor directe de arhivă sau pe baza unor izvoare scrise demne de încredere, numeroase monografii școlare constituie un exemplu viu al însemnătății studiilor trecutului nostru școlar sub unghiul limitat dar de adevărat al unei unități de învățământ, ca și un îndemn pentru cadrele didactice de a se apropia cu pietele de instituțiile în care își desfășoară activitatea.

Una dintre cele mai vechi școli românești de grad mediu din țara noastră a fost Preparatoria de la Arad, fondată în anul 1812. Ea a avut ca profesori, în primii ani de existență, pe D. Tchin-deal, Iosif Iorgovici, C. Diaconovici Loga, Ion Mihai, urmași de alte figuri de seamă ai învățământului din această parte a țării. Doi înimioși profesori ai școlii, Avram Sădean și Teodor Botiș, i-au închinat mulți ani de cercetări prin arhivele din țară, de la Viena și Budapesta. Adunînd un vast material, el au alcătuit „Istoria Școlii normale (Preparatoria) și a Institutului teologic ortodox-roman din Arad” (730 pagini), publicată în 1922, la Arad, de Teodor Botiș (Avram Sădean și-a

pierdut viața în primul război mondial). Este demn de reținut faptul că, înălțatii de exemplu lor, trei profesori de astăzi ai aceleiași școli — Vasile Popoangă, Eduard Găvăneșcu și Victor Țirvovnicu — continuînd cercetările și ducînd munca de reconstituire a trecutului de acolo de unde o lăsaseră Sădean și Botiș, au dedicat acestei școli o nouă monografie: „Preparatoria din Arad” (208 pagini) apărută în anul 1964. Cele două monografii însumează astfel peste o mie de pagini.

Am amintit despre aceste două monografii dedicate uneia și aceleiași școli pentru a scoate în evidență faptul că alcătuirea unei monografii școlare este în primul rînd o operă de devoluție, de recunoaștere a însemnătății trecutului de muncă al generațiilor înaintașe, de preuire a tradițiilor progresiste la a căror constituire au participat aceste generații și că, o dată scrisă, monografia unei școli nu epuizează subiectul ei, care trebuie să rămînă mereu viu în atenția celor ce poartă mai departe făclia încredințată mînilor lor.

În condițiile de asuprire națională la care au fost supuși românii din Transilvania în timpul imperiului austro-ungar, școlile de la Blaj, Beiuș, Năsăud etc. au fost adevărate focare de lumină și de afirmare a poporului român. De aceea, monografiile acestor școli se citesc cu deosebit interes. O monografie a școlilor de la Brașov a publicat, în 1902, Andrei Birseanu. Purtînd titlul „Istoria școlilor centrale române greco-ortodoxe din Brașov”, această monografie cuprinde o amplă prezentare a eforturilor făcute de românii din Țara Birsei pentru cercetarea drepturilor la învățătură și progres economic. Cartea lui Andrei Birseanu (606 pagini + 79 pagini anexă) a fost alcătuită cu prilejul jubileului de 50 de ani al celui dintîi gimnaziu brașovean. Căuțînd să descopere rădăcinile procesului de cristalizare a muncii culturale, la capătul căruia apare instituția luată în studiu, monografiile pornește cu o incursiune asupra începuturilor învățăturii de carte la românii brașoveni în școala de la Sf. Nicolae, ducînd acest studiu prealabil pînă la înființarea gimnaziului, în anul 1850.

Cu aceleași considerații consemnăm monografia „Școlile din Beiuș 1828—1928” (270 pagini), care cuprinde în anexă o bogată suită de documente școlare. Ea a fost publicată de Constantin Pavel, fost director al acestui însemnat așezămînt din granița de vest a țării. Demnă de interes este și monografia „Școlile din Blaj” (1898), de Nic. Brînzeu. După cunoștința noastră, tînărul istoric de la Cluj Pompiliu Tudor pregătește în prezent o nouă monografie asupra școlilor din Blaj, care să releve larg rolul acestora în istoria culturii românești din Ardeal.

O foarte bogată și riguroasă documentată monografie școlară este „Istoria școlilor năsădene, scrisă cu prilejul jubileului de 50 de ani de existență, 1863—1913”, de Virgil Sotropa și Nic. Drăgan (414 pagini).

O bună cunoaștere a celor mai vechi școli din Moldova ne dau două monografii sprijinite temeinic pe studii îndelungate, scrise în anii din urmă de St. Birșănescu — „Școala Latină de la Cîtmari, bibliotecă de curte și proiectul de Academie al lui Despot Vodă. Zori de cultură umanistă în Moldova secolului XVI” (1957), și „Academia domnească din Iași, 1714—1821” (1962). Acestea din urmă reia problema rolului cultural al școlii elinești de la Iași, problemă care de la Asachi pînă astăzi nu a înțecat să pazească pe istorici și în special pe oamenii de școală.

Aspecte interesante ridică și istoria școlii domnești în limba elină de la București, mai veche decît cea de la Iași și cu o activitate mai sustinută și de mai mare rîsunet. Prima monografie închinată acestei școli, ca și școlii naționale create de Gh. Lazăr la 1818, este lucrarea lui Mihail Popescu, apărută în anul 1944 sub titlul „Colegiul național Sf. Sava, cea mai veche școală românească”. Operă a unui istoric, monografia înfățișează lîmpele înfrîurire pe care în toate momentele ei de existență a avut-o această veche vatră școlară. O monografie a aceleiași școli, cuprinzînd perioada 1694—1864, scrisă de pe pozițiile materialismului istoric, va fi în curînd pusă sub tipar

de către un colectiv de autori format din dr. docent Stancu Stoiaru, membru corespondent al Academiei, Ion Ionascu, Gh. Cronț și Ion Vlad. I se va ridica astfel această școli, ca și școlii de la Arad, al doilea monument de recunoștință pentru trecutul ei glorios. Este știut, bunăoară, că mulți dintre profesorii școlii naționale de la Sf. Sava, ca și numeroși discipoli ai lor, însufleții de năzuințele poporului pentru independență și libertate social-politică, s-au numărat printre participanții de frunte ai revoluției din 1848 din Muntenia.

Două monografii s-au scris și pentru Seminarul „Veniamin” de la Iași, cel mai vechi așezămînt școlar de limbă românească din Moldova (1803). Alcătuite cu prilejul aniversării a cincizeci și a o sută de ani de la înființarea seminarului, de către cunoscuții istoriografi Const. Erbicăanu și Gh. Adamescu, ambele lucrări, dar mai ales cea din urmă, sînt însoțite de valoroase documente școlare. O monografie care privește de asemenea o veche școală românească este „De la Academia mihăileană la Liceul național, 1835—1935” de Constantin Andreiescu și colaboratorii (Iași 1936).

Se află în pregătire și monografiile unor alte vechi așezămînte școlare din țara noastră: Colegiul din Craiova, înființat în 1826, ca vechime a doua școală de grad mediu din Țara Românească, sau școala normală „Vasile Lupu” din Iași, întemeiată în anul 1856.

Dintre școlile normale mai vechi au monografia: Școala normală a Societății pentru învățătura poporului român (P. Gîrboviceanu), Școala normală de la Craiova (I. Popescu Teiușan), Școala normală de fete din Iași (Gh. Ghibănescu) și Școala normală de la Cîmpulung-Muscel (I. Gh. Marinescu). Este necesară însă completarea lor spre a fi aduse la zi, înregistrîndu-se transformările pe care le-au cunoscut în anii puterii populare.

Trebuie să observăm că multe dintre școlile secundare care și-au sărbătorit în anii din urmă

centenarul au lăsat să treacă prilejul de a face cunoscut trecutul lor, de a contribui la creșterea volumului de informații pentru o istorie generală a învățământului din țara noastră. Cunoaștem doar monografia editată de Liceul din Birlad cu prilejul centenarului (1958), și „Monografia Liceului „N. Bălcescu” din Pitești 1866—1966”, alcătuită de Nic. Vlad și Tudor Popescu. Știm însă că numeroase cadre didactice au întocmit monografii pentru școlile primare înființate cu o sută de ani în urmă prin efectul aplicării legii din 1864, sau și mai vechi. Ar fi bine ca secțiile regionale de învățământ să ia asupra-le grija ca lucrările de acest fel care sînt redactate la un nivel corespunzător să fie tipărite. Aceasta va constitui un stimul pentru cercetători și un câștig pentru istoria locală.

Nu am vorbit nimic despre monografiile alcătuite pentru unele ramuri de învățămînt. Elaborate în anul 1906, la inițiativa Ministerului Instrucției, acestea au în vedere învățămîntul secundar (P. Rășcanu), învățămîntul particular (Gh. Rășcanu), învățămîntul comercial (N. Idieru), învățămîntul agricol (Ch. D. Druțu), școlile române din străinătate (Mihail Cordescu). Ele ar trebui re-luate și completate cu monografiile altor ramuri de învățămînt. După cum știm, conducerea Ministerului Învățămîntului este preocupată de această problemă și un plan tematic a și fost aprobat.

Alcătuiind imagini multilaterale ale evoluției în timp a unităților școlare, monografiile de școli constituie veritabili piloni de susținere ai activității de alcătuire a unei ample istorii științifice a învățămîntului românesc. Ele îmbracă, în același timp, adîncă semnificație a contribuției maselor de învățători și profesori la alcătuirea cronicii de aur a școlii românești.

ILIE POPESCU TEIUȘAN
Profesor emerit

OPINII

Studiu bazat pe unități geografice sau studiu sincron — succesiv?

Este îndeobște cunoscută importanța pe care o are, în școala generală și în liceu, studiul istoriei și culturii antice. Acest studiu dă elevilor posibilitatea de a înțelege mai deplin numeroase probleme legate de dezvoltarea societății, de a avea o imagine mai completă asupra istoriei, literaturii universale și a istoriei artelor. De mare însemnătate este studiul istoriei antice și pentru ca elevii să înțeleagă cum se încadrează istoria patriei noastre în istoria universală. Noile descoperiri arheologice de pe teritoriul patriei noastre, descoperiri care pre-

zintă importanță pe plan mondial (cultura de prund de pe valea Dirjovului, asemănătoare cu cea de la Oldoway din Tanganica, rezultatele valoroase ale săpăturilor din complexul dacic din munții Orăștiei sau de la Bîta Doamnei — Platra Neamț, operele de artă din cetățile pontice etc.) deschid importante posibilități în acest domeniu.

Elevii școlilor noastre studiază istoria antică în lumina concepției revoluționare a materialismului dialectic și istoric, pe baza unei periodizări științifice, pe orinduri sociale. În acest studiu se includ capitole importante privind fenomenele social-economice. S-a extins de asemenea studiul problemelor privitoare la istoria popoarelor din Extremul Orient, combătându-se astfel teoria euro-centrismului.

Cu toate acestea, atât programele cit și manualele de istorie antică au păstrat o structură necorespunzătoare și o formă învechită de prezentare a istoriei popoarelor vechi, pe unități geografice mari: Orientul antic, Grecia antică, Dacia și Roma antică. Astfel, la lecția „Persia antică” se studiază formarea și cuceririle Imperiului persan și luptele cu grecii fără ca elevii să aibă cunoștințe despre istoria polisurilor grecești și colonizarea din Asia-Mică, studiate mai târziu, la capitolul „Grecia antică”. De asemenea, la lecția „Atena” se studiază reformele lui Solon și, cu

toate că în aceeași perioadă istorică se înfăptuiau la Roma reformele lui Servius Tullius, acestea se studiază mult mai târziu, la capitolul „Roma antică”, călcându-se în felul acesta principiul sincronismului. Istoria statelor și culturii elenistice se studiază înaintea problemelor referitoare la cucerirea bazinului mediteranean de către romani, deși ar trebui să se studieze concomitent, aceste teme aparținând aceleiași perioade istorice.

După părerea noastră, această structură, pe lângă faptul că formează în mintea elevilor o imagine care nu corespunde cu complexitatea realității obiective, duce și la alunecarea involuntară pe pană determinismului geografic.

Socotim, de aceea, că este necesar să se renunțe în liceu la actuala structură și formă de predare a istoriei popoarelor antice, adoptându-se principiul predării sincronice-succesive a fenomenelor sociale, principiu care asigură posibilitatea înțelegerii în condiții optime a dezvoltării complexe a societății antice. Numai la clasa a V-a, din motive psihopedagogice, pentru înlesnirea însușirii cunoștințelor, se poate menține actuala structură și formă de predare.

O deficiență a actualelor programe și manuale de istorie antică este și aceea că ele prezintă situația economico-socială din fiecare țară aproape identic, repetind-o ca un

leit-motiv. Pe lângă faptul că aceste li obosește pe elevi, ei nici nu pot sesiza notele specifice ale dezvoltării social-economice a fiecărui popor în parte. Credem că în clasa a IX-a, dat fiind faptul că elevii au studiat istoria antică în clasa a V-a și au parcurs toată istoria universală în școala generală, se poate porni de la general la particular, adică de la noțiuni la exemple concrete, specifice fiecărui popor. La începutul studiului fiecărei orinduri social-economice s-ar putea introduce o lecție în care să se prezinte trăsăturile fiecărei orinduri, rămânând ca apoi, în cadrul fiecărei lecții, ele să fie concretizate prin exemple, cu diferențierile specifice de la popor la popor. În acest fel elevii vor înțelege mai bine nu numai caracteristicile sclavajului în general, dar și caracteristicile sclavajului patriarhal-casnic din Orient, ale sclavajului clasic grecesc și roman, precum și diferențierile survenite în stratificarea populației libere, dar sărăcie, în decursul timpului.

Considerăm că programa și manualele de istorie pentru clasa a IX-a ar trebui să cuprindă și unele date generale despre civilizația statului hifit, care s-a format în Asia-Mică și care rivaliza cu statul egiptean și cu statele din Mesopotamia. Această civilizație are o deosebită importanță în ceea ce privește me-

talurgia fierului, care s-a răspândit de aici și la alte popoare.

După părerea noastră este necesar a se extinde studiul istoriei antice și la istoria popoarelor din alte continente decât Europa, Asia și coasta de nord a Africii. Se impune, credem, introducerea unor lecții cu privire la istoria popoarelor din America precolumbiană, din restul teritoriului Africii și din Australia și Oceania. Pentru a nu-i încălca pe elevi s-ar putea reduce o serie de fapte, date și numiri nesemnificative existente în manual. Acestea li-ar ajuta pe elevi să înțeleagă că dezvoltarea societății umane a avut loc în condiții deosebite, pe întreaga suprafață a Pământului, că toate popoarele au contribuit la dezvoltarea culturii universale. Așa s-ar combate cu adevărat eurocentrismul în predarea istoriei și s-ar demasca cu multă fărâcie falsele teorii cu privire la existența unor rase superioare și inferioare.

În general, tratarea sincronice-succesivă a istoriei antice la clasa a IX-a, tratare care se realizează la celelalte clase ale liceului, includearea în programă și în manual a unor informații noi, la nivelul științei mondiale, este menită să perfecționeze studiul istoriei, să-i înarmeze pe elevi cu cunoștințe științifice, să le asigure înțelegerea aprofundată a celor studiate.

Prof. CONSTANTIN DINI
Prof. FLOREA STĂNCULESCU

„Capacitățile elevului contemporan”

Scriu rindurile de mai jos cu intenția de a completa păreri prezentate cu justă argumentație în gazeta noastră (nr. 853 din 3 iunie a.c.) asupra capacităților intelectuale ale elevului contemporan.

Cine ar putea contesta că factorul bio-psihic, asociat cu mediul cultural avansat de azi din familie, școală, societate, nu determină o mai mare dezvoltare intelectuală decât în trecut? Rezultatele acestei situații sunt evidente. Cunoaștem azi clase întregi bine pregătite din punct de vedere al acumulării cunoștințelor, în care notele 8, 9 și 10 abundă. În numeroase școli 70—80 la sută dintre elevii au medii între 8 și 10, iar pe întreaga țară avem în prezent destul de mulți elevi foarte buni la carte, capabili să aducă în viitor o contribuție de frunte la dezvoltarea științei și culturii noastre socialiste.

Desigur, dezvoltarea capacităților de care dispun elevii constituie o preocupare de frunte a cadrelor didactice, care, în prezent, fac eforturi pentru a elimina tot ce poate dauna dezvoltării acestor capacități. Este tot mai vădită tendința de a înlătura verbalismul exagerat, care nu le permite elevilor să facă o analiză judicioasă a cunoștințelor asimilate, să se concentreze asupra ideilor principale, eliminând detaliile, de a îndrepta activitatea lor spre explorări și cercetări în cele mai diverse domenii ale vieții practice, de a se exercita în exprimarea liberă, orală și scrisă a observațiilor și gândurilor personale.

Mină în mină cu verbalismul merge memoria cvasiautomată a cunoștințelor, din păcate încă destul de răspândită.

În concepția pedagogică contemporană își face acum tot mai mult loc punctul de vedere potrivit căruia educația și cultura nu există decât atunci când cunoștințele asimilate în școală rezolvă problemele ce le pune viața zilnică fiecărui individ, când ele constituie materia asupra căreia poate lucra gândirea productivă.

Să ne oprim la un exemplu. Azi în școala tradițională dacă elevul răspunde corect la întrebarea: Ce înălțime are virful Everest? capătă nota maximă. Dacă un alt elev, pe baza unor alte deprinderi de studiu, spune: „Nu-mi aduc aminte precis... știu că este cel mai înalt pic de pe glob... pot găsi exact altitudinea în primele file ale atlasului” — primește nota proastă. Cu toate acestea al doilea elev a dat o bună soluție de ordin general. El n-a putut răspunde precis la întrebare pentru că nu l-a preocupat acest lucru, însă a dovedit că a deprins o metodă de muncă intelectuală.

Consider foarte necesar să se aplice, încă din școala generală, experiența concretă pentru asimilarea cunoștințelor. Numai în clasele superioare abstracția și sinteza se pot baza pe experiența pur intelectuală. O îmbinare a învățământului pozitiv cu cercetări simple asupra lucrurilor și fenomenelor din viața zilnică, dă prilej elevului să judece, să analizeze, să găsească soluția potrivită oricărei probleme. El va deprinde astfel o metodă de muncă intelectuală, va învăța să gândească, să găsească soluții la problemele ce i se pun.

MARIN BICHULESCU

„Televiziunea și școala”

Televiziunea este un important mijloc educativ și pentru copiii mici, preșcolari sau elevi în primele clase. Forma vizuală, directă, pregnant plastică, are o influență deosebită asupra lor. E drept, Televiziunea a oferit în genere asemenea emisiuni (din păcate, cele adresate copiilor mici au fost în general mai reduse ca număr, ele fiind alcătuite mai ales din filme de desene animate). Nu totdeauna însă ele au fost pe deplin reușite.

Copiii au asistat, de pildă, la un ciclu de emisiuni cu „povești pe degete” — mici recitativii păpușărești. Unele din ele însă n-au fost realizate spectaculos și au suferit de oarecare monotonia. Simpaticele actori Jurie Davie încearcă mereu să-și dinamizeze poveștile desenate, trenante prin tehnica lor.

Copiii mici au nevoie de scenarii vii, dinamice, în care „aventura” să fie folosită pe direcții etic-educative. Pentru ca materialul artistic să devină eficient din punct de vedere educativ, trebuie în primul rând să-l intereseze pe micul telespectator, să-l facă să urmărească cu atenție ce se petrece pe micul ecran.

Din acest punct de vedere mă voi referi în mod special la o emisiune îndrăgită de copiii mici: „Ham, Chiț, Miau”. Principala merit al autorilor ei, Alecu Popovici și Alexandru Adrian, constă în faptul că operează cu un univers de cunoștințe și cu un limbaj în îndemna copiilor, largindu-le totodată sfera cunoștințelor și punindu-le probleme etice apropiate de universul lor. Emisiunea subliniază îndeosebi ideea de prietenie cimentată în procesul muncii. Noțiunea nouă este oferită la capătul unei acțiuni, copiii asimilând-o pe nesimțite și câștigând astfel un nou adevăr. Aș vrea să menționez, ca o calitate, faptul că scenariul cupinde numeroase aluzii pline de haz, cu adrese cotidiene, ce și cîntecul comode, cuplete. Poate n-ar fi lipsită de interes repetarea lor în cadrul aceleiași emisiuni, pentru a fi mai lesne reținute de copii.

„Ham, Chiț, Miau” este acum-o emisiune iubită de copiii mici, care o așteaptă cu interes mereu sporit, așa cum așteaptă colegii lor mai mari emisiunea „Val-Virtej”. Trebuie subliniată expresivă realizare plastică a personajelor-păpuși, ca și eforturile creatoare ale regiei.

Această reușită emisiune care, sintem convinși, că va fi reluată după perioada estivală, solicită totodată din partea televiziunii o legătură mai strânsă cu grădinițele de copii. Sugerăm, pentru viitor, folosirea cit mai largă a programei acestor grădinițe, urmărindu-se cronologic anumite etape ale activității lor, precum și organizarea unor întâlniri cu educatoarele și — de ce nu? — cu copii.

Prof. ȘTEFAN SEIMAN
Vinga

Cercetarea izvoarelor istorice locale

Istoria, ca obiect de învățămînt, are mari rezerve educative, contribuind din plin la realizarea scopului instructiv-educativ urmărit de școală. Pentru valorificarea tuturor acestor rezerve este însă necesar, după părerea mea, să se folosească nu numai manualele și materialele didactice existente în școală, ci și toate celelalte posibilități care stau la îndemîna ei.

Una dintre cele mai largi posibilități de acest fel o constituie utilizarea izvoarelor arhivistice locale. Modalitățile de folosire a materialelor documentare în procesul de instruire și educare sînt multiple.

Pe baza acestor materiale se pot executa copii, fotocopii, diadrame, fotomontaje, filme școlare, albume cu extrase din documente sau cronici, albume cu documente și monumente artistice. Pe un plan superior, valorificarea documentelor s-ar putea realiza prin editarea de volume ilustrate cu ilustrații de la istoria patriei noastre în imagini și documente. „După de clasă din Transilvania feudală” ilustrată prin documente” etc. Se pot înlocui apoi broșuri de popularizare, îndrumătoare, obținute cu privire la monumentele de artă — pe perioade și stiluri — monografiile ilustrate de tablouri, uzine, gospodării agricole de stat, cooperative agricole de producție.

Filialele locale ale Societății de științe istorice și filologice, al căror membru se recrutează aproape exclusiv din rândurile cadrelor didactice, au datoria de a sprijini acțiunile de instruire a profesorilor în munca de cercetare a patrimoniului documentar local.

Prof. NICOLAE NISTOR
Sibiu

Modernizarea predării limbilor străine

Problema modernizării învățămîntului se pune cu insistență cînd e vorba de predarea limbilor străine. Nimeni nu se încetează de a sublinia necesitatea înlocuirii vechilor procedee. Dar, în condițiile actuale, ce să adoptăm și cum să procedăm? Iată ce credem că ar fi realizabil: Inițiu, organizarea unor cabinete, care nu trebuie confundate cu laboratorul lingvistic. Aici ar trebui să se aile un ecran și un aparat de proiectie, tablouri, hărți, discuri, aparat de radio, telefon, dactilograf pentru cărți, vitrine pentru depunerea lucrărilor elevilor, a cărților cu gravuri etc. În al doilea rînd se impune, după părerea mea, să dea o mai mare atenție predării orale. După cum se știe, în cel de al doilea ciclu de învățămînt este necesară formarea de noi deprinderi. În baza pe transferul din limba maternă, în combaterea interferențelor acestora. Pentru a se crea aceste noi deprinderi este necesar un proces sistematic, progresiv și de durată pentru reedificarea reflexelor auditive. Pentru ca elevii să-și formeze o pronunție corectă, o intonație justă, pentru ca ei să-și însușească pe cale naturală, deci după auz, un bagaj de cuvinte și structuri gramaticale, a nevoile de o perioadă îndelungată de predare pur orală.

În concluzie, o ultimă propunere: Să se organizeze un instructiv, în baza unui material, măcar cu responsabilități de cercetare din orașele mai mari, cu lecții practice demonstrative, în vederea unui schimb de experiență în legătură cu aplicarea celor mai moderne metode de predare a limbilor străine.

ANDREI RADU
Cluj

Cînt și veselte în poezia taberei de la Bucșoia, regiunea Suceava.

Grădina școlară de la Băneasa cunoaște o deosebită afliuență în zilele vacanței

PIONIERII ȘI PROBLEMELE EDUCAȚIEI LOR

**Mindri
de nobila chemare
pe care ne-a
adresat-o partidul**

Copilăria — zorii unei zile senine și însoțite, acesta este sentimentul pe care-l am privind astăzi chipurile îmbujorate, cravatele roșii, ascultând vocile cristaline ale copiilor noștri, purtători ai tuturor năzuirilor și viziunilor noastre, care prin ei vor deveni realități. Ca părinți, ca educatori, ca oameni de știință și cultură, ca factori sociali activi ne simțim mindri de ei, mindri de sarcina grea și nobilă de a fi direct răspunzători de creșterea și educarea lor.

Școala constituie climatul în care se cultivă primele sentimente, se desleaptă interesul, se nasc pasiunile ce vor călăuzi întreaga viață a celor pe care-i ocrotim și-i formăm pentru a deveni oameni morali, integri, capabili, harnici, îndrumându-le încă din anii fragezi eforturile și preocupările pentru a deveni utili societății, pentru ca munca lor să le asigure satisfacția datoriei îndeplinite, să le ofere posibilitatea concretizării celor mai diferite aptitudini și pasiuni. Investiții mai largi, prin Hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie a.c., cu responsabilitatea muncii educative, școala va mobiliza în viitor mai mult experiența pedagogilor în activitatea cu pionierii. Personal am o mare încredere în rezultatele pe care le va da noul sistem de organizare a mișcării pionierești, așa cum reiese ei din proiectele actuale statutare ale acestei mișcări. Potrivit acestor proiecte, activitatea pionierească se va îmbina armonios cu munca educativă din cadrul procesului de învățământ, creându-se astfel, prin măiestria unor buni pedagogi, chezașia formării și dezvoltării unor oameni de bază ai societății de mâine.

Noi, oamenii de știință și cultură, avem datoria patriotică de a fi alături de învățătorii și profesorii, de a colabora cu școala și organizația de pionieri cu toată seriozitatea și răspunderea pe care ne-o conferă sarcina grea de a pregăti pe cei care mine ne vor lua locul. Școala de azi, contemporană ursei revoluții științifice-tehnice actuale, nu poate rămâne la nivelul cunoștințelor elementare ale manualului, trebuie să revoluționeze procesul educativ, punând la îndemna elevilor tot ceea ce este nou și valoros în știință și cultură. Copiii care s-au născut în acest secol al marilor descoperiri, al marilor realizări pe cele mai diferite planuri au un potențial intelectual și cerințe care nu pot fi satisfăcute decât dacă procesul educativ se integrează în ritmul rapid și esențial al vieții noastre social-culturale. Iată de ce trebuie să ne alăturăm, cu toate posibilitățile noastre de informare, ca oameni de știință, pedagogi, pentru ca aceștia prin mijloacele pe care le au și cu priceperea și experiența lor, să facă accesibile elevilor marile cunoștințe ale secolului nostru. Instruirea celor care lucrează nemijlocit cu pionierii va trebui să includă informări științifice realizate într-o colaborare strânsă cu catedrele universitare, cu oamenii de știință și cu institutele de studii și cercetări, realizându-se o unitate de preocupări pentru a aduce în rândul elevilor tot ce este mai valoros în munca noastră științifică. Elevii vor găsi pe această cale metoda eficientă de a pătrunde adevărul științific, de a-l înțelege. Munca oamenilor de știință va fi astfel un auxiliar prețios al muncii pedagogice, al operelor de formare a omului de mâine.

Stimularea cu grijă, în cercuții pionierești, a aptitudinilor și capacităților intelectuale va fa-

lesni mult alegerea viitoarei profesii. În aceste cercuri, care vor depăși cadrul lecției și al manualului, în care pionierii vor culege o serie de informații noi și vor aplica cunoștințele nou dobândite se pot trezi și cultiva larg aptitudinile, talentele, copiii conturându-și astfel, încă de la vârsta școlară, orizontul viitoarelor preocupări. Aici, alături de profesori, putem să concludăm toți cei chemați de partid să contribuim la munca de educare a schimbului nostru de mâine.

Primim cu căldură și răspundere sarcina pe care ne-a încredințat-o partidul și ne simțim, alături de învățătorii și profesorii, mindri de această nobilă chemare.

Acad. VICTOR VILCOVICI

Majoratul mișcării pionierești

Celor care au fost odată pionieri, ca să nu mai vorbim de sutele și mii de vârstare care poartă acum cravata roșie, actele statutare ale mișcării pionierești le spun poate mai mult decât cuvintele și paragrafele. E un clan al acestei vârste, pe drept numită vîrstă de aur, pe care îl simți totdeauna subînțele, care e mereu avut în vedere atunci cînd, pe baza celor șaptesprezece ani de experiență, mișcarea se pregătește a-și sărbători, într-un fel, majoratul.

Prospețimea trăirilor afective, puternica sete de cunoștințe, pasiunea călătoriilor, a întrecerilor artistice sau sportive, sentimentul civic ce începe a se contura în lumea sufletească a copilului, toate aceste atribute proaspete și viguroase oferă mișcării pionierești inepuizabile surse de energie. Sintetizînd o experiență fructuoasă, proiectele noilor acte statutare fmi par revelatorii tocmai sub unghiul aprofundării unui anumit specific prin împletirea mai armonioasă a procesului educativ cu caracterul vârstei, cu ceea ce e firesc să atragă și să intereseze pe copiii între 9 și 14 ani.

E firesc — și actele statutare consemnează acest lucru — ca principala sursă de inspirație pentru școala în vîrstă de aur să fie universul de cunoștințe. Viața de colectiv a școlii nu poate fi altceva decît o celulă vie, o bătaie de inimă entuziastă în dinamismul uman și social al României de azi. Sădind legătura între generații, cultivînd în cei mici înalte însușiri morale, cine va putea ordona și conduce mai bine activitatea detașamentelor, a unităților de pionieri dacă nu însuși educătorii lor — profesorii și învățătorii — care, cu experiența lor pedagogică și înțelepciunea înțeleasă, atmosferă de voie bună, a caracterului pasionant pe care e firesc să-l îmbrace activitățile cu copiii în afara orelor de învățare.

În contextul vieții cotidiene a pionierului, școala, familia, organizația de tineret, instituțiile obștești au nenumărate prilejuri de a sprijini mișcarea pionierească, de a facilita desfășurarea unor acțiuni atractive, cu un bogat conținut educativ, care să înălțare ședintele și prilejurile pioțioase, acțiunile pătrunse de formalism, care se organizează, în unele locuri, pînă nu de mult. Organizația de pionieri, prin Consiliul său național, prin consiliile regionale, raionale și orașenești — în care sînt reprezentate foruri și personalități din felurite domenii de activitate — va avea acum posibilitatea să folosească cele mai indicate căi pentru a contribui la pregătirea tehnicienilor, economiștilor și oamenilor de cultură, cetățeni și societății comuniste de mâine. Patriotismul, cinstea, modestia, disciplina, curajul, prietenia — sînt însușiri de caracter în fixarea cărora vîrstă școlii și a cravatei roșii are un rol hotărîtor. În desfășurarea concretă a vieții unităților de pionieri raturile fundamentale fixate în actele statutare oferă un continuu îmbold de a nu cădea în rutină, de a nu amesteca ceremonialul și spontaneitatea acțiunilor pionierești cu preceptele unei discipline rigide, „Orarul” vacant, care și al timpului liber din cursul anului școlar, va păstra întotdeauna infinite ferestre pentru voie bună, temeinicie și inedit.

MIHAI NEGULESCU

Condiții noi, cerințe noi

An după an, apropierea deschiderii cursurilor mobilizează gîndurile cadrelor didactice la descoperirea unor căi, a unor forme noi menite să determine optimizarea activității de educare a tinerii generații. În prezent, această căutare întinește condiții noi. Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1966, prin care se stabilește ca organizația de pionieri din țara noastră să aibă organe de conducere proprii, îndrumate nemijlocit de către organele de partid, sarcina pe care Plenara a trasat-o școlii și cadrelor didactice, de a-și sporii contribuția la organizarea și îndrumarea activității pionierești, elaborarea proiectelor actuale statutare ale mișcării pionierești deschid mari perspective și creează premise ferme pentru îmbunătățirea conținutului activităților pionierești, a muncii educative în ansamblu ei.

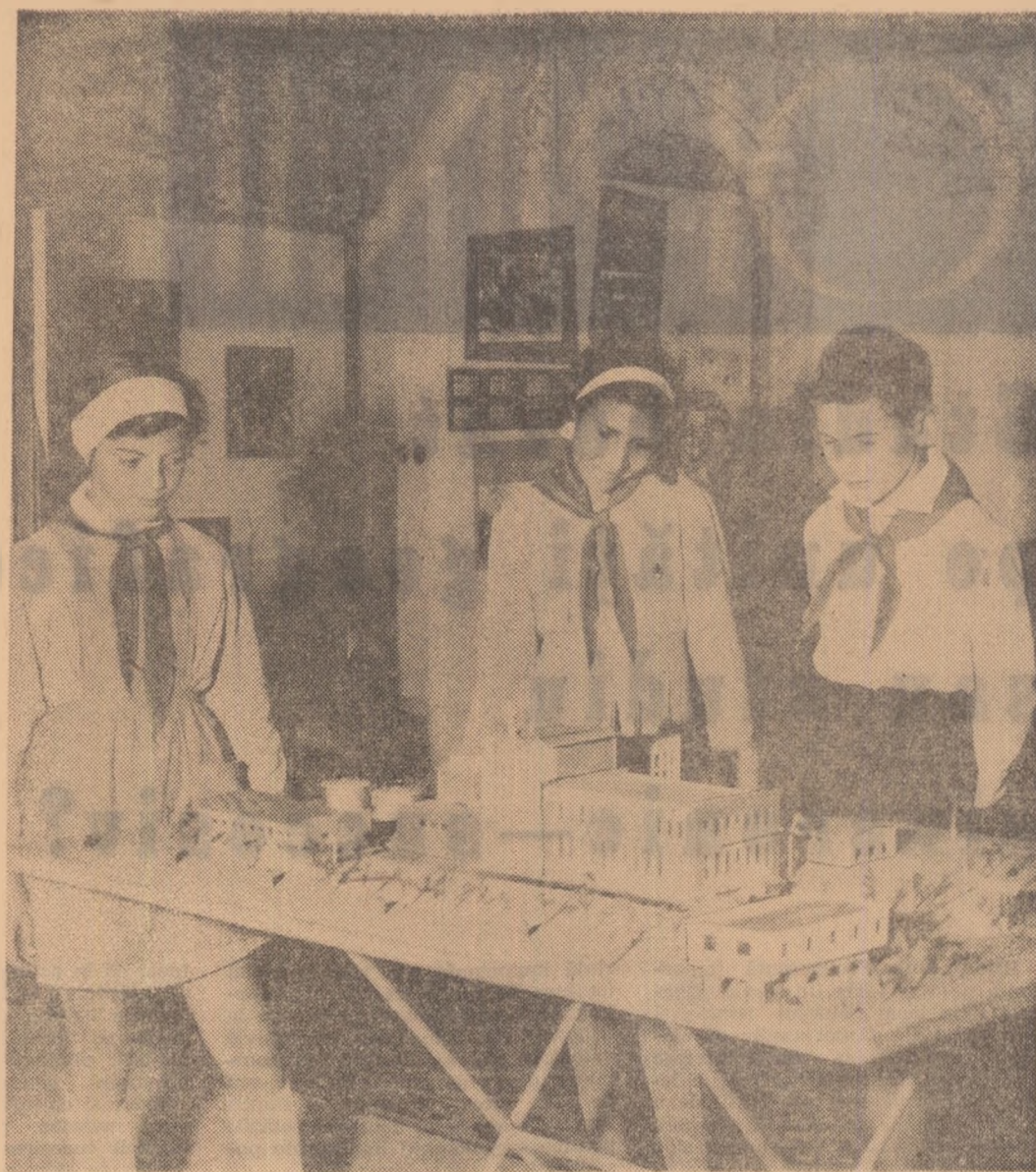
Prevederile acestor documente poartă în ele o mare forță mobilizatoare, posibilități educative vaste și rodnice. A pătrunde direcțiile multilaterale pe care le implică, a ni le însuși nu numai în litera, ci și în semnificația lor, a găsi măsurile practice menite să înviorze activitatea pionierească, să facă să vibreze inima copiilor și să le antreneze energia elocutoare — iată ce ne preocupă în această etapă.

Prin faptul că detașamentul va fi constituit din pionierii aceleiași clase, cu aceeași dezvoltare psihică și sferă de interese și preocupări, el va reprezenta nucleul de bază al organizației pionierești. Limitat ca număr de membri, bine sudat prin relațiile statornice an de an în cursul activității școlare, prin prietenii care s-au legat între copii, detașamentul se prezintă ca un organism caracterizat prin mobilitate, prin solidaritate, printr-o viață personală. Aceste caracteristici indică, după părerea mea, una dintre coordonatele pe care trebuie să se axeze activitatea pionierească: accentul principal să se pună pe organizarea și desfășurarea activității în detașamente.

La acesta va contribui mult faptul că tocmai învățătorul sau dirigintele clasei va fi comandantul detașamentului de pionieri din clasă. În acest fel se va putea realiza din plin sarcina trasată cadrelor didactice de a-și sporii aportul la organizarea și îndrumarea activității pionierești, de a se realiza o mai bună coordonare a activităților educative desfășurate în procesul de învățămînt cu activitatea organizației pionierilor. Se știe ce greutăți s-au întâmpinat în trecut ca urmare a faptului că instructorii de pionieri n-au fost întotdeauna corespunzător activității anemică sau formală, paralelism, forme de muncă greoaie, neatrăgătoare. Învățătorii și dirigînții vor fi desigur mai în măsură să asigure vigoare și dinamism activității, să canalizeze just inițiativa pionierilor, să satisfacă setea de activitate și de cunoaștere a copiilor, dorința lor de afirmare personală.

Cu prilejul lecțiilor, ca și în orele de dirigenție, ei le formează elevilor reprezentări și noțiuni, cultivă sentimente social-politice superioare, așază temelia convingerilor etice, pun în fața elevilor perspective menite să le mobilizeze energia, vor înflăcă, să le stimuleze inițiativa. Activitățile organizate de către detașamente și împlinite pe un plan superior, la nivelul unității, trebuie să ofere suport afectiv și volitional al sentimentelor și convingerilor formate în școală, al unei conduite ireproșabile, să ducă la deprinderi de muncă și la manifestări corespunzătoare reprezentărilor și noțiunilor etice însușite teoretic, fără a îngredii tendința spre cîntec, spre joc, spre glume specifice vîrstii pionierilor, ci sprijinindu-se tocmai pe această tendință.

Indatoririle și direcțiile de activitate prevăzute în proiectele ridice deci probleme noi de ordin psihologic, pedagogic și metodic, ce-și așteaptă rezolvarea creatoare în primul rînd din partea comandantilor de detașamente și a celor de unități. Cum să se realizeze în mod fericit „jocul” dintre activitățile din cadrul lecțiilor și al orelor de dirigenție cu cele organizate de detașament? — Iată o problemă deschisă pentru studiu, pentru îmbogățirea experienței pedagogice a fiecărui învățător sau profesor. La clarificarea și sintetizarea să-și aducă contribuția și comisiile de învățători, și comisiile dirigînților, și comisiile pedagogice, care pot deveni adevărate echipe de cercetare în domeniul muncii educative, primele foruri che-

Miunile îndemnatice ale pionierilor făuresc nenumărate lucrări demne de admirație

mate să depășească și să valorifice — prin popularizare și generalizare — experiența pozitivă, să stimuleze eforturile creatoare ale celor ce muncesc cu pionierii. Cred că este bine să venim cu contribuția noastră, a tuturor, în întîmpinarea materialelor de îndrumare metodică ce vor fi elaborate de Consiliul Național al organizațiilor de pionieri.

Aș dori să mai vorbesc despre o problemă legată de constituirea unității de pionieri. În proiectul de Statut se precizează că unitatea de pionieri se constituie în școlile în care există cel puțin trei detașamente de pionieri. Rezultă deci că detașamentele din școlile mici nu vor fi încadrate într-o unitate de pionieri. Pentru ca activitatea pionierească din asemenea școli (mă refer la școlile cu clasele I-IV din mediul rural) să beneficieze și ea de conducerea și orientarea unui consiliu al organizației, iar comandantii detașamentelor din cadrul lor să se bucure de un sprijin colectiv, pentru ca toți pionierii să se simtă legați de o unitate, consider că ar avea efecte pozitive includerea detașamentelor școlilor mici — la care nu se pot constitui unități — în unitatea de pionieri a școlii generale cu clasele V-VIII, în a cărei circumscripție se află. Comandantii acestor detașamente ar urma să facă parte din Consiliul ce conduce unitatea, iar comandantii unității de pionieri să aibă în sarcina să și îndrumarea detașamentelor din școlile circumscripției școlare.

Proiectul Statutului unităților și detașamentelor de pionieri și proiectul Regulamentului Consiliilor Organizației pionierilor din Republica Socialistă România creează condiții noi, deosebit de favorabile în munca complexă cu pionierii. Fără îndoială, ele vor avea implicații multiple în conținutul întregii activități instructiv-educative din școală.

Prof. ROMULUS SICOLOVAN
directorul Școlii generale din Ghioroc,
raionul Lipova

Pentru eroii creațiilor noastre

Puse în discuție, actele statutare pionierești suscită un viu interes și din partea creatorilor de artă, care își înțeleg răspunderea față de tîrnă generație.

Surprinde pozitiv, de la bun început, multilateralitatea de probleme ridicate în proiectele Statutului unităților și detașamentelor de pionieri și Regulamentului Consiliilor Organizației pionierilor, faptul că ele pornesc de la deplina cunoaștere a realității, de la înțelegerea psihologiei infantile. Prevederile acestor proiecte au drept obiectiv final formarea cit mai complexă a pionierului, crearea coordonatelor în măsură să asigure dezvoltarea lui armonioasă ca viitor cetățean al României Socialiste. Citind proiectele actelor statutare ale mișcării pionierești constată imediat permanenta grijă de a face din toate activitățile cu pionierii activități cit mai com-

plete, cit mai conforme cu vîrstă, cu interesele și inclinațiile lor, strădania de a se înălțura munca formală, lipsită de conținut.

As vrea să subliniez, o dată mai mult, însemnătatea activităților legate de educația estetică a copiilor, de apropierea lor de izvoarele necesare ale artei. Cred că, dintre acțiunile care se vor organiza cu pionierii, nu va putea să lipsească vizionarea în colectiv a unor spectacole sau filme, urmată de discuții pe marginea acestora. Astfel de vizionări nu numai că stimulează interesul tuturor copiilor, dar l-ar ajuta și să le înțeleagă mai bine și ar dezvolta simțul critic. Foarte utilă cred că ar fi și înființarea unor cercuri ale iubitorilor de teatru sau film, care să facă și popularizarea în școală a celor mai bune spectacole.

În detașamentele de pionieri s-ar putea organiza și mici brigăzi artistice. Cîțiva pionieri mai talentați, un acordeonist și brigada poate porni la activitate, reievind exemplul frunțașilor, satirizînd pe chiulganji, lenși, poznași. Cercurile teatrale ale pionierilor ar putea interpreta mici piese și scenete (Casa centrală a creației populare a început să aibă o activitate laborioasă de editare a unor asemenea lucrări, iar revista „Cravata Roșie” publică și ea unele piese scurte), ar putea organiza lecturi din operele clasicii literaturii noastre. Multe din creațiile valoroase din literatura clasică și contemporană română, stimulînd patriotismul fierbinte pot fi ușor puse în scenă cu ajutorul profesorilor de specialitate. Cercurile de mici păpușari (care să-și construiască singuri scena și păpușile, ceea ce dezvoltă aptitudinile ținînd de îndemnare) ar fi de asemenea cu siguranță, bine primite de pionieri. De multă popularitate se vor bucura fără îndoială, în rîndurile pionierilor, concursurile privitoare la activitățile artistice. Antrenînd un număr foarte mare de pionieri, asemenea concursuri vor aduce o contribuție de seamă la stimularea lor pe această linie.

La adunările tematice de detașament ar trebui invitați cit mai des creatorii de artă. Discuțiile lor cu pionierii — atîi pe teme artistice cit și, nemijlocit, pe teme etice — au o mare putere de influență, convingîndu-i pe copii prin farmecul imaginilor, prin forța cuvîntului plin de originalitate.

În general scotocesc că varietatea de forme, caracterul atractiv al activităților cu pionierii sînt condiții esențiale pentru a captiva atenția lor, pentru a le trezi interesul și a-i convinge.

Desigur, nu vreau să plidez pentru a face din toți pionierii viitori artiști. Consider însă că în organizația de pionieri ei se pot dezvolta armonios, își pot completa cultura generală, își pot dezvolta gustul pentru frumos. Oamenii de artă, sînt sigur, vor răspunde cu entuziasm chemărilor care le vor fi adresate pentru a veni în mijlocul pionierilor. Un rol însemnat în această privință revine revistelor pentru copii, emisiunilor de radio și televiziune, teatrelor care au repertoriul adresate pionierilor.

Actele statutare ale mișcării pionierești deschid noi și largi perspective pentru ridicarea nivelului muncii de educare a copiilor patriei. În fața noastră, a creatorilor, se află o dublă sarcină — aceea de a sprijini efectiv activitatea organizațiilor de pionieri, și totodată, de a reflecta veridic, cu patosul epocii noastre, viața copilului contemporan.

ALECU POPOVICI

CONTINUARI • CONTINUARI

PRIMUL AN ȘCOLAR ÎN LICEELE DE SPECIALITATE

nica și electronica după electricitate, iar automatizarea proceselor după electrotehnica și electronică. Prevăzînd o succesiune judicioasă, înlesnind însușirea sistematică a cunoștințelor de către elevi, planurile de învățămînt asigură o bună corelare a diverselor materii din program. Totodată, în alcătuirea planurilor s-a ținut seama de cerința de a nu-i supraîncăsa pe elevi, lăsîndu-le timpul necesar studiului individual și pentru activități recreative. În general din totalul orelor prevăzute pentru cei 4-5 ani de studii, obiectelor de cultură generală li s-au acordat între 41 și 50 la sută, obiectelor de cultură tehnică generală și de specialitate, circa 30 la sută. Între 20 și 29 la sută din totalul orelor sînt rezervate pentru instruirea practică în ateliere școlare, în laboratoare, în întreprinderi, instituții sau în cooperative agricole de producție, în funcțiile de specialitate școlii. O deosebită atenție se acordă, prin planurile de învățămînt, predării

limbil române și limbilor moderne, matematicii, fizicii, chimiei, istoriei și geografiei patriei, științelor sociale. S-a avut în vedere și faptul că, în cazul unor specialități, o serie de obiecte de cultură generală servesc în mod direct profilului acestora. Astfel matematica, fizica și chimia — obiecte de cultură generală — contribuie nemijlocit, în mod substanțial, la pregătirea pentru specialitate în liceele industriale; în aceeași măsură acest lucru este valabil pentru chimie și biologie în cazul liceelor agricole.

La nivelul tehnologiei moderne

Intrucît viitorii absolvenți ai liceelor de specialitate vor putea fi încadrați direct în producție pe funcții tehnice de agronomi, horticultori, zootehniciști, tehnologi, labo-

ranți, normatori, dispeceri, merceologi, contabili sau statisticieni, în funcție de specialitatea urmată, este necesar ca planurile de învățămînt să se preocupe atenț și de formarea practică a acestora. În acest scop este prevăd o kraderă continuă a instruirii practice, care, de la o zi pe săptămînă în primul an de studii ajunge pînă la a ocupa 2 trimestre în ultimul an. Bineînțeles însă că nu se neglijează nici însușirea cunoștințelor de cultură tehnică generală și de specialitate. Studiul acestor cunoștințe ocupă și el un loc mereu mai important, devenind preponderant în planurile de învățămînt ale ultimilor doi ani. Printre disciplinele tehnice și de specialitate pe care le vor studia elevii liceelor de specialitate pe parcursul anilor de școală se află, în funcție de fiecare specialitate, electrotehnica, electronică, noțiuni de automatizare, rezistența materialelor, organe de mașini, aparate de măsură și control, tehnologia chimică organică și anorganică, mecanizarea agriculturii, fitotehnia, planificarea și organizarea întreprinderilor, protecția mediului.

Pentru ca pregătirea elevilor din liceele de specialitate să se desfășoare la nivelul tehnologiei moderne, asigurînd cunoașterea temeinică a tehnicii noi, ele sînt amplasate, pe tot cuprînsul țării, în localități în care se află mari unități de producție, uzine dotate cu mașini și utilaje moderne, unități agricole socialiste cu reale posibilități de practică sau mari întreprinderi și instituții economice. Aceasta, pe lîngă faptul că a contribui la asigurarea primului an de funcționare. De asemenea, au loc pregătiri intense pentru dotarea laboratoarelor, ateliereilor, cîminelor și cantinelor la nivelul cerințelor actuale. O mare atenție se acordă încadrării liceelor de specialitate cu profesori de cultură generală, ingineri, economiști, agronomi, cu temeinică pregătire profesională și experiență pedagogică, capabili să asigure un învățămînt de calitate, la nivelul cerințelor actuale. Este o înaltă datorie a tuturor celor ce vor lucra în liceele de specialitate să depună toate eforturile pentru a traduce în fapt prevederile Directivelor celui de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, de a asigura economiei și culturii țării noastre, în actuala etapă de desfășurare a construcției socialiste, cadre medii de specialiști cu o pregătire temeinică.

Drumuri în lumea străbunilor

lui Constantin Brîncoveanu. Culoarele frescelor sfîșiate de vreme păstrează încă, în nuanțele lor calde, o undă de prospețime care a rezistat uluitor în lupta cu viscocele, cu ploile și vînturile.

Pășînd printre ruine ne îndreptăm către zidurile unei bisericii din apropiere. Aflăm de la profesorul Simache că ea a fost construită de Vladislav al II-lea, în secolul XVI. Vladislav — ne spune el — a fost prins de către Ioan Corvin chiar la Tirgșorul, de unde am dedus că aici își avea reședința. Tirgșorul Nou a fost, de asemenea, reședința lui Neagoe Basarab, care semnează acte domnești „din curtea noastră de la Tirgșor”. În timpul lui Mihai Viteazul, înainte de bătălia de la Călugăreni, orașul este ars din temelii de către tătari. Spre sfîrșitul secolului al XVI-lea, cînd încep să se ridice Bucureștii și Ploieștii, Tirgșorul decade.

Privind de pe un dîmb, undeva departe, unde se zăresc ca o linie albă, confuză, siluetele marilor clădiri moderne ale Ploieștilor, profesorul încheie această „scurtă istorie” în care a condensat o fantasmatică galopadă de secole. În 1775, orașul este prăsit. Vodă Alexandru Ion Ipsilante dă

Tirgșorului ultima lovitură. În acest an el îl dăruiește, împreună cu o mare moșie, vîntului său Ianache Muruz, biv vel clucer, căsătorit dar, cum spune hrîsoul de danie, „fără îndestulare de moșie cu care să poată un boier pămîntean să ție

Instantanee de vacanță

un obiectiv al excursiei elevilor? După vreo două ore, se întoarce pe peron un alt grup. Sînt vreo 180 de copii gălăgioși, dezorientați, nesupravegheați, elevii ai școlilor generale din comunele Nimnița-Băneasa și M. Kogălniceanul Tulcea. În teorie îl conduc 10 cadre didactice. În practică, se află cu ei numai profesoara Aurora

casă și să poată a să și chivernisi”. Astfel locuitorii tirgșului sînt serbîți. Orașul se sparge, iar clădirile se transformă în grămăzi de ruine. Este un caz rar dacă nu unic, în istoria Țării Românești...

După această incursiune pe drumurile care duc către străbunii noștri, după ce am ascultat cuvintele acestui profesor în rostirea căruia am surprins nu o dată accente de emoție, am înțeles de ce participarea la activitatea de cercetare arheologică revine să-i subjuge într-atît.

Chiaburu. Ba nu, iată și pe una din colegele ei. Să pînor peste picior pe o paliză, fumează pierdută în visări și nici habar nu are de copiii de care ar trebui să se îngrijească. Cînd trenul 3001 trage de peron, se grăbește să-și aleagă un loc confortabil, pentru a-și putea continua netulburată noaptea visele. Nu e deci de mirare că, după ce toată lumea s-a urcat în tren, a mai rămas pe peron un germanian. Repede, să nu se piardă! Vreo doi cetățeni îl caută pe micul proprietar și i-o înmînează. Atenție, tovarășii de la secția de învățămînt a raionului Tulcea! Mai multă grijă pentru organizarea excursiilor și pentru selecționarea și instruirea celor care le conduc!

